

GREV KIRICILIĞI SUÇTUR!
4446 SAYILI MEVZUATIN 10. MADDESİNE GÖRE 10
"Grev Kırıcılığı Suçtur" olarak tanımlanmıştır.
Bununla birlikte, işverenlerin grevden önce
işyeriye girişini engellemesi, işyeriye
girişini engellemesi, işyeriye girişini engellemesi
grevde bulunan işçilerin işyerine girişini
engellemesi suçtur ve cezalandırılmaya
tabidir.

**Birleşe
Birleşe
Kazanacağız!**

**DÜNYA YERİNDEN OYNAR
İŞÇİLER BİRLİK OLSUN!**

GREV KIRICILIĞI SUÇTUR!
**MEB GREVDEN
ELİNİ ÇEK!**

1

MAYIS

**Dünya İşçilerinin
Birlik, Mücadele ve Dayanışma
Günü**

Kutlu Olsun!

#DersimizDireniş

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI

SÖNMEYEN ATEŞ: 1 MAYIS'LAR

Giriş

Bir günü diğer günlerden farklı kılan şeyler vardır. Toplumsal anlamda bu günler kolektif bir bedeni çok etkilemiş olayların yoğunlaşmasıyla oluşur ve geçmiş, şimdi ve gelecek güncelin içinde buluşur. İşte 1 Mayıs'lar böylesi günlerdendir. 1 Mayıs'ın anlamı ve değeri nereden kaynaklanıyor? Milyonlarca kişi için 1 Mayıs'ı diğer günlerden ayırt eden şey ne? 1 Mayıs'lar bir tatil gününü mü akla getiriyor? Yoksa 1 Mayıs, kışa veda ederken baharın gelişiyle yaşattığı canlanma ve sevinçli duygu durumumuzdan doğan bir bahar bayramını mı andırıyor? Ya da bir geleneğin öylesine göstermelik biçimde yaşatılıyor ve kutlanıyor olması mı? Tüm bunların bir nebze de etkisi olsa da, 1 Mayıs'ta düşündüğümüz, hissettiğimiz ve eylediğimiz şeyler bunların çok ötesinde!

1 Mayıs'lar, yüksek işsizlik, enflasyon karşısında eriyen ücretler, yüksek vergiler, işyerinde aşırı denetim,

demokratik haklarımızın, ifade özgürlüğümüzün kaybı, güvencesizlik ve güvensizlikle dolu mevcut yaşamımızın bu biçimiyle yaşanmak zorunda olmadığını müjdeliyor. Bölünmüş ve parçalanmış işçi sınıfının birliğinin, birlikte mücadelesinin ve dayanışmasının mümkün olduğunu anlatıyor. 1 Mayıs'lar işçi sınıfının zamanda ve mekânda daha çok yer kaplamasını sağlıyor. "1 Mayıs sadece bir tatil günü değil, işçi sınıfının dünyanın dört bir yanında benzer duygu ve düşünceleri hissettiği bir gün. 1 Mayıs'lar sermayenin sınır tanımaz saldırısına, zulmüne karşı insani ve vicdani bir duruşu temsil eden bir zaman dilimi."¹

Tarihe baktığımızda, biz emekçiler 8 saatlik iş gününe sahip olalım diye dönemin işçilerinin, sendikacılarının öldürüldüğünü, bizler cumartesi gününü hafta sonuna dahil edelim diye içinde ailelerin olduğu evlerin yakılıp yıkıldığını öğrendiğimizde² 1

1 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/822409>

2 https://archive.iww.org/history/library/misc/origins_of_mayday/

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

Mayıs'ın anlamını daha iyi anlarız. Emekçilerin bugün de çok ciddi sorunları olmasına karşın çok önemli pek çok haklarımızı geçmişteki emekçilerin mücadelelerine borçluyuz.

İşçiler ve emekçiler olarak tarihin, yani insanların geçmişte yapıp ettiklerinin bize öğreteceği çok şey var. Önceki emekçilerin verdiği mücadelelerle elde ettiği kazanımların bugün elimizden teker teker alındığına, alınmak istendiğine tanıklık ediyoruz, daha etkin düşünmek ve eylemek zorundayız. Bunun için bugünkü çalışma koşullarına bakmak yeterli. Örgütsüz, sendikasız emekçiler ve işçiler 8 saatten daha uzun süre çalıştırılıyor, 8 saatlik işgünü kazanımı bugün tehdit altında, yorucu kent yaşamında yolda geçen süre giderek artıyor, tüketim çılgınlığı nedeniyle mağazalarda, marketlerde, Alışveriş Merkezlerinde (AVM) hafta sonu tatili hakkı da milyonlarca emekçinin ellerinden kayıp gidiyor. İşsizlik devasa boyutta, işini kaybetme korkusu tüm emekçilerin gündelik yaşamı içinde sıklıkla hissedilen bir duygu. Tüm bunları yaşamak zorunda değiliz! Düşlerimiz, birlikte mücadele ettiğimizde, daha adil, daha eşitlikçi ve özgür günlerin olabileceğini, gelirin adil bölüşümü ile kardeşçe yaşayabileceğimizi ifade ediyor.

Tarih, 1 Mayıs 1886'da kitlesel bir greve sahne oldu. Çalışma saatle-

rinin azaltılması için "8 saatlik işgünü" talebiyle iş bırakan işçilerin mücadeleleri öylesine güçlüydü ki; 139 yıl sonra bugün de dünyanın tüm işçileri 1 Mayıs'ı Dünya İşçilerinin Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü olarak kutlamaya, alanlarda haklı taleplerini haykırmaya, emeklerinin karşılığını almak için omuz omuza yürümeye devam ediyor.

Sendikamız Tez-Koop-İş, öncü sendikalarından bugüne 1 Mayıs'ın kıvılcımlarını etkin çalışmalar yaparak hep canlı tuttu. 1 Mayıs hazırlıkları, genel merkezin, şubelerin ve temsilciliklerin en üretken uğraşları arasında yer aldı. 1 Mayıs gündemlerini, "ekonomik ve sosyal haklar", "sömürsüz, baskısız ve yeni bir dünya", "demokrasi ve özgürlükler" ve "küresel ve bölgesel barış" özlü sözleri ile oluşturdu. Kurucu adımları İpekiş Fabrikası işçileri tarafından atılan, Sümerbank tezgâhtarlarının mücadelesi ile gelişen ve güçlenen Sendikamız, 26 Kasım 1962'de, "Tez-Büro-İş" ile 1983'ten itibaren "Tez-Koop-İş" adıyla 1 Mayıs'ı emekçilerin uluslararası birliği, mücadelesi ve dayanışması günü olarak yaşatmaya devam ediyor. Sendikamız, emek mücadelesini büyütme; sermaye karşısında sınıf sendikacılığını esas alarak emeğin cumhuriyetini, eşit, özgür, demokratik bir toplumu, barışın hüküm sürdüğü bir dünyayı kurmanın yollarını 1 Mayıs çalışmaları ile açmaya ve güçlendirmeye devam ediyor.

TEZ-KOOP-İŞ 1 MAYIS

TARİHİNDEN...

KÜRESEL VE
BOLGESEL BARIŞ İÇİN
CESARET

DEMOKRASİ VE
ÖZGÜRLÜKLER İÇİN
CESARET

EKONOMİK VE
SOSYAL HAKLAR İÇİN
CESARET

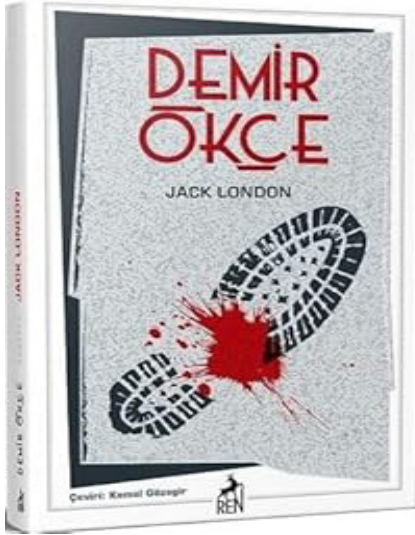
SÖMÜRÜSÜZ, BASKISIZ,
YENİ BİR DÜNYA İÇİN
CESARET

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI

Dünyada 1 Mayıs'ın Doğuşu

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında işçi sınıfı, 8 saatlik iş gününü elde etmek için sürekli bir mücadele içindeydi. Çalışma koşulları ağırdı, ölümcüldü ve güvensiz koşullarda günde 10 ila 16 saat çalışmak oldukça yaygındı. Birçok işyerinde ölüm ve yaralanma olağan bir durumdu ve bu acımasız koşullar *Upton Sinclair*'in *The Jungle (Orman)* ve *Jack London*'ın *Demir Ökçe* gibi kitaplarına ilham kaynağı oldu. 1860'lı yılların başlarında, çalışan insanlar ücretlerde kesinti olmaksızın iş gününü kısaltmak için mücadele ettiler, ancak 1880'lerin sonlarına kadar örgütlü emek 8 saatlik iş gününü ilan etmek için yeterli gücü toplayamadı.³

1 Mayıs günü, 139 yıl önce sermaye

sınıfının sömürüsüne karşı işçi sınıfının en görkemli günlerinden birini anımsatıyor. 1886'da Amerikan Emek Federasyonu'nun "8 saat, 1886 Mayıs'ının 1'i itibarıyla yasal günlük çalışma süresi olmalıdır" ifadelerini taşıyan tarihsel önergeyi kabul etmesi ile başladı. Bugünün öncesindeki aylarda, binlerce işçi daha kısa çalışma günü için mücadeleye katılmıştı. Nitelikli ve nitelikli olmayan, siyah ve beyaz, erkek ve kadın, yerli ve göçmen tüm işçiler eylemlere katılmışlardı. Sonunda 1 Mayıs günü geldi ve işçilerin gösterisi başladı. 1 Mayıs'ta 200 bin Amerikalı işçi iş bıraktı ve 8 saatlik işgünü talebinde bulundu. Polis yasa dışı olarak değerlendirildiği eyleme müdahale etti.⁴

1886 1 Mayıs'ında yapılan eyleme katılanlar üzerine ateş açılması sonucu 10 kişi hayatını kaybetti. Bu olayların sorumlusu olarak 8 işçi lideri tutuklandı. Bunların arasından 4 işçi önderi Albert PERSONS, Adolph FISCHER, George ENGEL ve August SPIES, 1 Mayıs 1886 yılında 8 saatlik iş günü mücadelesinde önderlik yaptıkları için idam edildi. Öncü işçiler yargılanırken ve idama götürülürken ifade ettikleri gibi, işçilerin haklarını savunmak suç olamazdı. Çok uzun saatler boyunca sefalet içinde çalışan, bu koşullardan kurtulmak isteyen işçilerin çıktığı bu kıvılcım, bu ateş asla söndürülemedi. 1 Mayıs 1890'da işçi bayramı olarak alanlarda kutlandı.

3 https://archive.iww.org/history/library/misc/origins_of_mayday/

4 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/822409>

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

Bundan sonra da dünyanın her yerinde işçi sınıfı ve emekçiler bugünü kutlamaya devam ettiler. 1 Mayıs işçi sınıfının insanca çalışma için gösterdiği direnişin simgesidir. Ve bu simge her yıl yeniden ve yeniden alevlenmektedir.⁵

1889'da İkinci Enternasyonal'in ilk toplantısı, Raymond Lavigne tarafından Chicago protestolarının 1890 yıldönümünde uluslararası gösteriler yapılması çağrısında bulunan bir önerinin ardından Paris'te yapıldı. 1 Mayıs 1890'da yapılan çağrı üzerine ABD'de ve Avrupa'nın birçok ülkesinde 1 Mayıs gösterileri düzenlendi. Şili ve Peru'da da gösteriler yapıldı. 1 Mayıs, Enternasyonal'in 1891'deki ikinci kongresinde resmen yıllık bir etkinlik olarak kabul edildi. Ardından 1894, 1 Mayıs ayaklanmaları meydana geldi. Amsterdam 1904 Uluslararası Sosyalist Kongresi, "tüm ülkelerin Sosyal Demokrat Parti örgütlerini ve sendikalarını 1 Mayıs'ta 8 saatlik işgününün yasal olarak tesis edilmesi, proletaryanın sınıfsal talepleri ve evrensel barış için enerjik bir gösteri yapmaya" çağırıyordu. Kongre, "tüm ülkelerin proleter örgütlerine, işçilere zarar vermeden mümkün olan her yerde 1 Mayıs'ta işi durdurma zorunluluğu" getirdi. İkinci Enternasyonal'den bu yana

1 Mayıs çeşitli ülkelerin en önemli bayramlarından biri oldu.⁶

Düşünür Rosa Lüksemburg, Birinci Dünya Savaşı'nın sona erdiği yıllara dek 1 Mayıs'ın üç büyük evreden geçtiğini ileri sürüyor:⁷

1. İlk 1 Mayıs yıllarında, işçi sınıfı grevi bir mücadele aracı olarak keşfetti ve kullandı. Grevler, milyonlarca sömürülen ve ezilen emekçiler için "güç duygusunu ve mücadele etme sevincini" pekiştirdi. Öte yandan, tüm ülkelerin burjuvazisi sınıf mücadelesinin bu yeni gösterisini en büyük "korku ve en derin nefretle" karşıladı.
2. Sonraki dönemde egemen sınıflar sakinleşti ve 1 Mayıs kutlamalarının tamamen göstermelik karakterini kabul etti. Öte yandan, işçi hareketinin ardından ağırlıklı

5 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/822409>

6 Güngör Gençay, 1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma Şiirleri, İstanbul: gerçek Sanat Yayınları, s. 10.

7 https://www.versobooks.com/en-gb/blogs/news/rosa-luxemburg-on-the-purpose-of-may-day?srsltid=AfmBOoqSIGTaXDbLTcm_joDXxRgtLkOyswCE_tzfWsEPGn8g-DUWQwg25

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

olarak parlamenter mücadelenin ve siyasi ve sendikal örgütlenmenin sessiz sedasız genişlediği uzun bir dönem gelecekti... 1 Mayıs kutlamaları giderek burjuva toplumunun belli bir gönül rahatlığıyla izlediği barışçıl bir halk bayramına dönüştü.

3. Son yıllarda işçi hareketinin durumunda gözle görülür bir değişim yaşandı. Savaş alanında yeniden keskin bir rüzgâr esiyordu. Doğuda, büyük Sovyet Devrimi; Almanya'da, ekonomik ve siyasi mücadelenin doruk noktası ve yoğunlaşması: sanayi işçilerine karşı kapsamlı bir lokavt eylemi ve işçi sınıfının parlamenter lokavtı için tüm burjuva partilerinin birleşmesi. Fransa'da "radikal" hükümet tarafından sendikala-

ra karşı acımasız bir kampanya yürütüldü ve bir dizi sert ücret mücadelesi yaşandı. Proleter örgütlerin son on beş yıldaki güçlü büyümesinden ve Sovyet Devrimi'nden tedirgin olan uluslararası kapitalizm gergin, vahşi ve saldırgan hale geldi.

Emekçiler, "böyle gelmiş böyle gider" anlayışına karşı adil, eşitlikçi, demokratik ve özgür başka bir toplumsal düzenin arayışı için yolda olma halinin mümkün olduğunu gördü.

Türkiye'de 1 Mayıs'ın Tarihçesi

Osmanlı işçi sınıfının ağır sömürüye, haksızlıklara, baskılara olan tepkisini kitlesel ve yaygın şekilde ortaya koyabilmesi esas olarak 1900'le-

Kaynak: https://uidder.org/osmanli_isci_sinifi_tarih_sahnesine_cikiyor.htm

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

rin başında mümkün olabilmıştır. İkinci Meşrutiyet'in 1908'de ilanından bir yıl sonra 1909 yılında ilk kez 1 Mayıs, Üsküp ve Selanik'te kutlandı. Selanik'te Rum, Türk, Yahudi, Bulgar işçiler kol kola yürüdüler. Selanikli işçiler 1910 ve 1911 1 Mayıslarında da meydanlarda birlikte varolmayı sürdürdüler. İstanbul'da 1912 yılında Pangaltı'nda bulunan Belvü Bahçesi'nde 1 Mayıs kutlaması yapıldı. Daha sonra 1 Mayıs'lar yıllarca "bahar bayramı" olarak anıldı.⁸

Cumhuriyetin Kuruluş Yılları

1 Mayıs, 1920'ye kadar savaş nedeniyle kutlanamadı, 1921'de işgal kuvvetlerinin yasaklamalarına karşın kitlesel 1 Mayıs gösterileri yapıldı. 1922 ve 1923'de ilk kez 1 Mayıs gerçek anlamı ve içeriğiyle kutlandı. İstanbul-Ankara-Adapazarı, Mersin ve İzmir'de emperyalist işgalcilere ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadeleye dönüştürüldü. 1923 yılında İzmir'de toplanan İktisat Kongresi'nde 1 Mayıs Türkiye işçilerinin bayramı olması benimsendi. Bu yılın 1 Mayıs'ı İstanbul - Ankara - İzmir - Adapazarı'nda kutlandı. 1924'de hükümet 1 Mayıs'ı yasakladı. Buna rağmen 8 saatlik çalışma günü şiarıyla çeşitli şehir ve işyerleri işçileri, 1 Mayıs işçi bayramını kutladılar. 1935'de 1 Mayıs "bahar bayramı" olarak tatil günleri arasında yerini aldı. 1960'lardan itibaren

işçi sınıfının mücadelesinde önemli gelişmeler oldu.

1960 Anayasası ve Toplu Sözleşme/Grev Hakları İçin Mücadeleler

Güçler ayrılığı, cumhurbaşkanı olan kişinin partisi ile bağının kesilmesi, yargının bağımsızlığı gibi ilkelerin benimsendiği 1960 Anayasasından sonra işçi hareketi daha da canlandı ve 1950'lerin emek mücadelesine grev hakkı için yeni mücadeleler eklenerek grev hakkı 1960 Anayasası içinde yer aldı.⁹ Türk-İş'e bağlı İstanbul İşçi Sendikaları Birliği'nin 31 Aralık 1961'de İstanbul'da düzenlediği ve 100 binden fazla işçinin katıldığı tahmin edilen Saraçhane Mitingi, işçileri anayasa da yer alan toplu sözleşme ve grev haklarının bir an evvel yasallaşmasını sağlamak amacıyla yaptıkları eylemlerin en önemli ve kitlesel olanıdır. Bu miting, işçi sınıfının sosyal ve siyasal anlamda da bir sınıf haline gelmekte olduğunun habercisi olarak değerlendirilebilir.

Bu gelişmeler 1970'lerde daha da ileri boyutlara taşındı. İşçilerin sendika seçme özgürlüğünü önemli ölçüde kısıtlayan, sendika değiştirmeyi güçleştiren bir yasa tasarısına karşı duran 15-16 Haziran 1970 işçi hareketi, Türkiye'nin en büyük işçi eylemlerinden biri olarak tarihe geçti.¹⁰

8 https://uidder.org/osmanli_iscsi_sinifi_tarih_sahnesine_cikiyor.htm

9 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/325406>

10 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/822409>

31 Aralık 1961, Saraçhane Mitingi. Kaynak: Türkiye'nin 1960'lı Yılları, Hazırlayan: Mete Kaan Kaynar, İletişim Yayınları)

Sınıf mücadelesi işyerlerinde sürerken, ancak yıllar sonra 1976 yılında 1 Mayıs, İstanbul'da Taksim Meydanı'nda kutlandı. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun düzenlediği 1976 1 Mayıs'ı, kitlesel 1 Mayıs kutlamalarının yeni bir başlangıcı oldu. Kitlesel anma ve kutlamalar, işçi sınıfının yüzbinlerce işçinin yan yana gelişile ortaya koyduğu gücün ve bu güçle doğal taleplerini kamuoyuna duyurduğu çok önemli bir zemindir. 1 Mayıs, bölünmüş ve ayrı ayrı işyerleri ve kurumlarda parça parça hale getirilmiş işçi sınıfının, kent meydanlarında aynı zamanda buluşmasının ve sözünü söylemesinin gerçekleşmesidir.

Bu bağlamda 1 Mayıs 1977'de İşçi Bayramı'nı kutlamak üzere yaklaşık 500 bin kişinin büyük umutlarla Taksim Meydanı'ndaki kutlamalara katılımını yeniden düşünelim. İşçi bayramı söylemi, artık *işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününe* doğru evrilmektedir. Ancak 1886'da ABD'de olduğu gibi işçi sınıfının üzerine bir karanlık çöktü. Dönemin DİSK Genel Başkanı Kemal Türker konuşma yaptığı sırada silah sesleri duyulmaya başlandı ve o zamanki adı Intercontinental Otel olan The Marmara Otel'inin üst katlarından kitlenin üzerine ateş açıldı. Meydanda çıkan panikle birlikte kitlenin bir kısmı Kazancı Yokuşu'na

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

yöneldi. Yokuşta bir kamyonun yolu tıkaması sonucu izdiham yaşandı. 1977 1 Mayıs'ında kayıtlı 34 kişi hayatını kaybetti.¹¹

1977'de yaşanan bu çok kederli 1 Mayıs'tan bir yıl sonra yüz binlerce kişi Taksim Meydanı'nda toplandı. Alanın güvenliğini işçi örgütleri ve siyasi partilerin sağladığı 1978 1 Mayıs'ında herhangi bir olay yaşanmadı. 12 Eylül askeri darbesinden bir yıl önce 1 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı ilan edilerek 1979'da 1 Mayıs kutlamaları yasaklandı. Yasağa uymayan 1000'e yakın kişi gözaltına alındı.

12 Eylül Askeri Darbesi

1980'de 12 Eylül darbesinden önce son yasal 1 Mayıs kutlamaları yapıldı. İstanbul, Ankara ve İzmir'in sıkı yönetim altında olduğu dönemde gösteriler yasaklandı. Askeri darbe yönetimi altındaki Türkiye'de 1981 yılında Millî Güvenlik Konseyi; o zamana kadar 'Bahar Bayramı' adıyla resmî tatil günü olan 1 Mayıs'ı resmi çalışma günleri arasına dahil etti. İstanbul Emek Sineması'nda 1987'de 12 Eylül askeri darbesi sonrası ilk resmi bildirimli 1 Mayıs kutlaması gerçekleştirildi.

4 Konfederasyon Bir Arada, 1 Mayıs Alanlarında!

Çok sayıda konfederasyonun yan yana gelebildiği 1996 yılında 1 Ma-

yıs; Türk-İş, Hak-İş, DiSK ve KESK'in düzenlemeleriyle İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Adana, Samsun başta olmak üzere birçok ilde kutlandı. 1 Mayıs'ı konfederasyonlar olarak birlikte kutlama yönelimi, 2003 yılına dek devam etti. Ancak 2004'te İstanbul'da konfederasyonlar 1 Mayıs'ı iki ayrı alanda kutladılar, bu da işçi sınıfının ortak duruşunu ve birliğini zedeledi. Öte yandan 2009 yılına dek 1 Mayıs işçilerin ekonomik ve demokratik hak mücadelesi olmak yerine iktidarca "suçlulaştırılarak" anıldı. Ancak sendikalar ve emekçiler, İstanbul'da 1 Mayıs alanı olarak hatırası oldukça güçlü olan Taksim Meydanı'ndan asla vazgeçmedi.¹²

2009 yılı Nisan ayında TBMM'ye verilen önergeyle birlikte 1 Mayıs, resmi bayram olarak kabul edildi ve "makul bir kalabalığın" Taksim'e girmesine izin verildi. 31 yıl sonra resmi olarak 5 bin kişilik bir grup Taksim'e çıktı. 32 yıl sonra 2010 yılında Taksim'de ilk kez izinli olarak 1 Mayıs kutlamaları yapıldı. Memur ve işçi konfederasyonunun başkanları, Taksim'de 1 Mayıs 1977'de çıkan olaylarda hayatını kaybedenleri, Kazancı Yokuşu'nun başındaki 1 Mayıs anıtına kararfiller bırakarak andı. Uzun yıllar sonra 1 Mayıs, İstanbul'da bayram havasında kutlandı. 2010, 2011 ve 2012'de 1 Mayıs buluşmaları işçi sınıfının gündemi ile gerilim ve çatışma olmadan gerçekleşti.

11 <https://www.dogrulukpayi.com/zaman-tuneli/dunden-bugune-turkiye-de-1-mayis>

12 Aynı.

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

Ancak güçlü buluşmalar sistemin egemenlerini rahatsız etmeye başlamış olmalı ki 2013'te Taksim Meydanı'ndaki inşaat çalışmaları gerekçe gösterilerek eylemlere izin verilmedi. Taksim'e çıkmaya çalışan göstericilere birçok yerde polis tarafından müdahale edildi. Gezi Protestoları sırasında ve sonrasında Taksim Meydanı dışında meydan gösterilerek Taksim Meydanı'na girişler engellendi ve pek çok gözaltı ve tutuklamalar oldu. Bu mücadeleler bugün hala devam ediyor.

Sınıf Mücadelesi Sendikaların İşçilerle Buluşmasıyla Güçlenir!

Türkiye'de işçi sınıfı hareketi, 1980 sonrası dönemde ciddi düzeyde geriledi. Bu dönemde 1980 sonrası uygulanan neo-liberal politikalar kadar işçi sınıfının daha önceki dönemlerden almış olduğu mirasın da etkisi büyüktür. Genel olarak sanayileşme devlet eliyle yaşama geçirildiğinden işçi sınıfı kültürü de bundan etkilendi, işçiler arasında "devlet baba" anlayışı ve tebaa kültürü gelişti.¹³ İşçilerin ve onların örgütlerinin birbiri ile etkileşimleri ve dayanışma içinde olmaları beklenirken "devlet babaya ve patron babaya" yakınlık ve uzaklık mesafelerine göre işçi ve sendikalar konumlanmaya başlamışlardır. Neo-liberal politikalar kadar işçi sınıfı kültürünün bağımlı niteliği, devlet ve sermayeden bağımsız

siyasal ve sendikal politikaların gelişimini yavaşlatmıştır.

Güçlü bir sınıf mücadelesi, emekçilerin ve işçilerin kendi özgürleşimleri ve güçlenmeleri için mücadele etmeye ikna olmaları durumunda gerçekleşir, onların kendi bilincinin ve eyleminin sonucudur. Sendikal liderlik salt propagandaya dayanırlamaz, öncülük işlevi, sendikanın öncüleri ile üyelerin güven veren bir diyalogu ve etkili bir eğitimle birlikte yürür. Dolayısıyla sendikal mücadelede ortak amaçlı bir eğitim uygulamak çok önemlidir. Sendikamız Tez-Koop-İş bu yaklaşımı kuruluşundan bu yana yaşama geçirmeye çalıştı. Bu bağlamda sendika öncüleri ve üyeler, gerçeklik karşısında ortak amaçlı yol alırlar. Ancak her ikisi de sadece bu gerçekliği deşifre etme ve böylelikle gerçekliğin eleştirel bilgisini edinme görevinde değil, bu bilgiyi yeniden oluşturma görevinde birlikte hareket etmelidirler. Gerçekliğin bu bilgisine ortak düşünce ve eylem aracılığıyla ulaşırken, kendilerini bu bilginin sürekli yeniden oluşturucuları olarak keşfederler. Tabanla güçlü bir etkileşim içinde yapılan toplu sözleşmeler bu yaklaşımın en etkili örnekleridir.

Bu nedenle "gerçek bir söz söylemek, dünyayı dönüştürmektir" diyoruz. Söz içinde iki boyut buluruz: "Düşünme" ve "eylem", bu ikisi öylesine ciddi bir etkileşim içindedir ki biri kısmen bile feda edilecek olsa, öteki dolaysızca zarar görür. Aynı

13 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/411132>, Erişim tarihi: 13 Nisan 2025.

TEZ-KOOP-İŞ Sendikası

zamanda bir praksis olmayan hiçbir gerçek söz yoktur.¹⁴ Mücadeleye böyle yaklaşıldığında, emekçilerin güçlenmesi ve özgürleşmesi mümkün olacaktır: Sahte katılım değil, yükümlülükleri olan bir girişim. Emekçiler ve ezilen tüm kesimlerin praksis olarak ifade edilen düşünme ve eylem birliğini yaşama geçirdiği güçlü eylemleri, işçi sınıfının 1 Mayıs alanlarında, hem düşüncede ve mekânda yer kaplamasını sağladı.

Bizler karşılıklı sevgi, alçakgönüllülük ve birbirimize olan güvenle 1 Mayıs 2025'te yeryüzünün dört bir yanındaki sınıf kardeşlerimizle beraber demokrasiye, adalete, özgürlüğe, eşitliğe, barışa ve kardeşliğe ilişkin umutlarımızı ve taleplerimizi hem farklı emek süreçlerinden gelen işçiler olarak birbirimize, hem bir bütün olarak toplumsal muhalefete, hem de egemen sınıf olan sermayeye ve hali hazırda yönetenlere duyuracağız. Ekmeğimizin küçülmesine, adalet arayışının yok edilmesine, emekçiler olarak temel hak ve özgürlüklerimizin gasp edilmesine karşı mücadelemizi 1 Mayıs alanlarında güçlü bir biçimde haykıracağız.

**Emekçilerin uluslararası
birliği, mücadelesi
ve dayanışması için
alanlardayız!**

**Kurtuluş yok tek başına
ya hep beraber
ya hiçbirimiz!**

Sayı: Mayıs 2026

Tez-Koop-İş Sendikası Süreli Yayın Organı

Tez-Koop-İş Adına Sahibi:

Haydar Özdemiroğlu

(Genel Başkan)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Mustafa Eberliköse

(Tez-Koop-İş Sendikası

Genel Örgütlenme Birim Müdürü)

Editör:

Nejla Kurul

Yayın Hazırlığı ve Düzenleme:

Genel Eğitim Sekreterliği

Yasal Haklar: Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve tasarım unsurlarının bir bölümü veya tamamı (elektronik ortamda çoğaltmak da dahil) alıntının kaynağı belirtilerek yapılabilir. Yazılardaki görüşler yazarlarına aittir ve sendika tüzel kişiliğini hiçbir biçimde bağlamaz. Dergiye iletilen yazı, belge, fotoğraf, karikatür gibi ürünler geri gönderilemez.

Yönetim Yeri ve İletişim Adresleri:

Tez-Koop-İş Sendikası Genel Merkezi

Mebusevleri, İller Caddesi No:7

06580 Tandoğan- Ankara

Tel: 0312 213 34 44 • **Faks:** 0312 213 34 30

İnternet: www.tezkoopis.org

Elektronik posta:

sendika@tezkoopis.org

x.com/tezkoopissndk

www.facebook.com/tezkoopissndk

www.instagram.com/tezkoopis/

www.youtube.com/@sendikatezkoopis

Yayın türü: Tez-Koop-İş dergisinin ekidir.

¹⁴ Paulo Freire (1995) **Ezilenlerin Pedagojisi** İkinci Baskı, (Çevirenler: Dikel Hattatoğlu ve Erol Özbek) İstanbul: Ayrıntı Yayınları, s. 65.

Değerli üyelerimiz;

- ⚠ Nedeni olmadığımız ekonomik krizin faturasını bizlere ödemeye çalışanlara karşı 1 Mayıs'ta Alanlardayız!
- ⚠ Laik, demokratik ve sosyal bir hukuk devleti için, savaş ve yıkım politikalarının terk edildiği, hiç kimsenin düşünce, inanç ve kimlikleri nedeniyle dışlanmadığı, barışın, eşitliğin ve adaletin egemen olduğu bir ülke ve dünya için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ İnsan hakkı ihlallerine karşı üstünlerin hukuku değil hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsendiği, kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığın son bulduğu, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik uluslararası sözleşmelerin onaylanıp uygulandığı bir yaşam için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Türkiye'yi işçi hakları bakımından en kötü on ülke listesinden çıkarmak; başta grev hakkı olmak üzere sendikal hak ve özgürlüklerimizin tanındığı, sendikal örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırıldığı bir çalışma yaşamını omuz omuza inşa etmek için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Yerli ve göçmen işçiler arasındaki rekabeti körükleyen işverenlere, milyonlarca işçiyi açlık sınırı altındaki asgari ücrete, milyonlarca emekliyi ise 14 bin 469 TL sefalet aylıklarına mahkûm edenlere karşı 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Ekmeğin pahalı, emeğin ucuz olduğu bu düzeni omuz omuza değiştirmek için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Canımız pahasına değil; insanca çalışmak için, güvenceli ve kayıtlı çalışma koşulları, adil ve ulaşılabilir işsizlik ödeneği için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Çalışan yoksul haline gelen işçi ve emekçiler üzerindeki ağır vergi yükünün kaldırılması; vergi sisteminde adaletin sağlanması için 1 Mayıs'ta alanlardayız!
- ⚠ Tüm meslek ve işlerden emekçilerin insan onuruna yaraşır çalışma koşullarına ve güvenceye, AVM emekçilerinin insanca çalışma koşullarına kavuşabilmesi; taşerondan kadroya geçişi yapılan işçilerin gasp edilen haklarının iadesi için 1 Mayıs'ta alanlardayız!

**Her 1 Mayıs'ta olduğu gibi,
bu yıl da fabrikalardan, evlerden, atölyelerden, bürolardan, mağaza
reyonlarından, okullardan, tersanelerden, çöp kamyonlarından, alın teri
döktüğümüz her işyerinden çıkıyor; alanlarda, meydanlarda buluşuyoruz.**

Mutlu bir hayat filizlenir, kavganın ufuklarından... **Yaşasın 1 Mayıs!**

TEZ-KOOP-İŞ
TÜRKİYE, TİCARİT, KOOPERATİF, EĞİTİM, BÜRO VE GÜZEL SANATLAR İŞÇİLERİ SENDİKASI
EMEK EN YÜCE DEĞERDİR
MART NISAN 1993 Yıl: 4 Sayı: 16

**YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ
1
MAYIS
BİRLİK DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ**

Yaşasın 1 Mayıs!

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI

Türkiye Ticaret, Kooperatif, Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası

